

RAPPORT FRA ARBEJDE ADLERS TEMADAGE

11. - 12. november 2021

Misbrug, personlighedsforstyrrelser og ulighed

Velkomst og indledning af Torben Larsen, formand for Landforeningen Arbejde Adler

Velkommen til Arbejde Adlers temadage 2021. Et stort døgn, hvor vi mødes til faglig inspiration og socialt samvær. I år er vi ikke underlagt de samme restriktioner som sidste år, hvor det sociale blev knapt så tæt, som vi kunne ønske det. I år er vi på kanten af nye restriktioner, men heldigvis med et andet udgangspunkt end sidste år. Vaccinerne udgør den helt store forskel. Alligevel skal vi selvfølgelig tænke os om og følge de regler og anbefalinger, som sundhedsmyndighederne udstikker.

Temaet i år er Misbrug, personlighedsforstyrrelser og ulighed, og det er indenfor disse emner, vi har fokus, men vi kommer længere omkring, og blandt andet må vi forholde os til de politiske tiltag, der på det seneste er kommet og som vil ændre vores dagligdag henover de nærmeste år. Det kommer jeg tilbage til om lidt.

Arbejde Adlers værdigrundlag er samlet under ordene: Værdighed – Selvrespekt – Næstekærlighed, og det har fulgt organisationen fra starten i 1911, og de gælder stadigvæk i dag. Udgangspunktet var de dårlige sociale vilkår for en stor del af befolkningen i forbindelse med industrialiseringen og den deraf følgende vandring fra land til by. Dengang var den offentlige forsyning stort set ikke eksisterende, og den der var, medførte tab af borgerlige rettigheder og for mange en deroute til bunden af samfundet. Det kan I læse meget mere om på Arbejde Adlers hjemmeside, så jeg vil koncentrere mig om forholdene i dag.

SELVETS KULTUR

Først lidt refleksioner over samfundet og de mennesker, som udgør samfundet. Det samfund, vi har i dag er milevidt fra det, vore stiftere befandt sig i, og jeg vil påstå, at de ændringer,

der er sket gennem mere end et hundrede år sker med en accelererende hast, som i den grad har påvirket og vil påvirke det arbejde, vi udfører. Et afgørende træk i denne udvikling er udviklingen af det, sociologen Søren Juul kalder selvets kultur, og som har betydet udvikling af et helt andet menneskesyn, og paradoksalt nok i sammenhæng med en markant velstandsudvikling. I overordnede termer taler jeg om udviklingen fra velfærdsstat til konkurrencestat, der startede som en neoliberalistisk kulturkamp, men som på ganske få år er optaget af hele det politiske og administrative establishment. Og som Søren Juul skriver: Konkurrencestaten er en anden type stat end velfærdsstaten. Den er forankret i et andet menneskesyn og i andre rationaler, som understøtter selvets kultur, forringer anerkendelsesbetingelserne og bidrager til at øge uligheden og presset på det enkelte menneske.

At uligheden øges tager Lars Olsen op i eftermiddag, når han under overskriften Klassesamfundet 2.0 beskriver, hvordan udviklingen er med til at fastholde og udbygge en socialt udsat gruppe.

Det i sig selv er slemt nok, men ideologierne rammer også hårdt på noget andet, nemlig på det at være menneske. Udgangspunktet for ændringerne i kølvandet på velstandsstigningen er kravet om frihed for den enkelte og retten til at træffe selvstændige valg uafhængigt af andre. Men som Søren Juul skriver, så er det i selvets kultur vanskeligt at føle sig virkelig fri. Snarere er der tale om frisættelse fra traditionelle meningsgivende fællesskaber, som indebærer en tvang til at vælge selv og opfinde sig selv og sin livsvej ud af sit eget indre. Og som han konkluderer: Det gør autentisk selvrealisering til en vanskelig opgave, som belaster individerne og i nogle tilfælde fører til rådvildhed, udmattelse og handlingslammelse.

Det kan godt være noget af dette opfattes som langhåret og fortænkt, men lad os prøve at bringe det lidt ned på jorden og til vores egen dagligdag. I selvets kultur er det den autentiske selvrealisering med individuelle mål, der er drivkraften. Jeg vil for alt i verden realisere mine egne mål så effektivt som muligt. Fællesskabet og solidariteten med andre kommer i anden række. Værdierne bliver individuelle og realiseringen af de mål, der bygger på værdierne har dig selv som udgangspunkt. Og oftest udtrykt i ønsket om større rigdom og magt.

Med denne koncentration på det individuelle sker anerkendelsen af individet også ud fra, om det lykkes at opnå de opstillede mål. Og da alle, også dem der virker i selvets kultur, er afhængig af anerkendelse, som jo kun er mulig ved at have relationer til andre, da man ikke når så langt med at bygge på den anerkendelse, man eventuelt giver sig selv, er det klart, at det let kan føre til ulykkelige mennesker, som simpelthen plages af jagten på at realisere noget, som de har vanskeligt ved at vide hvad er.

Dette har filosofen og højskolemanden, Christian Hjørtkjær skrevet en fin lille bog om, som ligger i Jeres mapper. Den stiller det meget relevante spørgsmål: Hvorfor den nye moral gør de unge psykisk syge.

FRA VELFÆRDSSTAT TIL KONKURRENCESSTAT

Lad os se lidt på, hvordan bevægelsen fra velfærdsstaten til konkurrencestaten har arbejdet for og med hjemløse og socialt udsatte mennesker. Det er tydeligt, at effektivitet og økonomi spiller en stadig større rolle i de krav, vi som institutioner møder i samarbejdet med det offentlige. Kravet til effektivitet viser sig på flere måder, fx ved ønsket om hurtigere at føre borgerne fra a til b. Når indsatsen gives skal resultatet hurtigt vise sig. Ved at borgeren kommer i arbejde, får en bolig, kort sagt kan komme ud af det sociale system. Effektiviteten måles også på en anden måde:

Ved en omfattende dokumentation af, hvad vi gør. Effekterne skulle jo tale for sig selv, men det er desværre ikke altid man kan vise, at indsatserne virker. Tværtimod er man udfordret af statistikker, der viser stigende hjemløshed, flere der diagnosticeres med angst, ptsd og meget andet. Ikke at indsatsen og billedet i statistikker umiddelbart hænger sammen, men man får alligevel den tanke, at indsatsen ikke er den helt rigtige.

Derfor har regeringen udarbejdet en hjemløsestrategi. Derfor har regeringen fremsat en ydelsesreform. Derfor har regeringen igangsat forsøg med frikommuner og derfor har regeringen udarbejdet forslag til en såkaldt Hovedlov, der som hovedprincip har helhedsorienterede indsatser.

Når dette er sagt, synes der også at være andre politiske ledemotiver: At der bruges for mange penge på socialt belastede borgere, og at dette presser de kommunale budgettet unødvendigt, og at der skal ydes en indsats for den offentlige støtte man får, selvom man måske ikke kan se den store nytte af indsatsen. Derfor har den længe ventede kulegravning af de sociale ydelser ikke resulteret i flere midler til mennesker, der lever af kontanthjælp eller andet.

Der er blot sket en – mindre – omfordeling blandt forskellige grupper, uden at der samlet set tilføres flere penge. Derfor er uligheden stigende, som jeg er sikker på Lars Olsen også vil komme ind på senere i dag.

Lad os holde os til det, der mest direkte berører vores forhold, nemlig den strategi, regeringen fremlagde i slutningen af oktober med titlen Alle skal have et hjem – En ny vej ud af hjemløshed. Vejen hedder "Housing first" og er sprogligt så logisk, som man overhovedet kan tænke sig. At være hjemløs er ikke at have sin egen bolig, altså sørger vi for, at alle får en bolig – og ingen vil herefter være hjemløse.

Så enkelt er det ikke – det ved vi, der er her. Boligen er kun én – en meget vigtig – dimension af hjemløsheden, men der er meget andet. Vi ved godt, at boligen ikke alene er løsningen. Der skal mere til. En ordentlig udflytning, og dermed menes ikke kun, at der er møbler, køkkengrej og hvad der ellers hører til en almindelig husførelse. Der menes blik for livet. Blik for, at menneskelige relationer betyder mere end det at være sig selv. Ensomheden truer fra første dag, man får sin nye bolig. Der er også de andre ting, der følger med. Dem du skal ordne med det offentlige: Pengene fra kontanthjælpen, eller pensionen, boligsikringen, tandlægen, brillerne eller andet. Og opfyldelsen af aftalerne på jobcenteret eller andre steder, hvor repressalier hurtigt rammer, hvis du overser eller udebliver fra aftaler. Et af argumenterne for at nedtone betydningen af dette, er at man ved at housing first virker! Og man dokumenterer det med resultaterne fra de kommuner, der har arbejdet med det. Det virkede med en massiv indsats med en opfølgning, der svarer til den, de fleste sociale organisationer – og også vores egen organisation - peger på er nødvendig. Det var muligt i en forsøgsperiode, men det er nok ikke realistisk at forvente, at indsatsen bliver blot tilnærmelsesvis så omfattende, når Housing First for alvor rulles ud. Det er der simpelthen ikke penge til i kommunerne. Derfor er frygten, at mange hjemløse presses ud i boliger, de ikke føler sig tilpas i, og som de derfor forlader igen – eller de forlader drømmen om det liv, som de gerne vil leve det – men bliver i boligen.

Det er simpelthen forkert at satse på én løsning.

HVOR STÅR ARBEJDE ADLER OG VORES INSTITUTIONER I DENNE SITUATION?

Viharenrække meget velfungerende institutioner, som er velbesøgte, drives med høj faglighed og med godt omdømme, både hos borgerne, der opsøger vores institutioner og hos vore offentlige samarbejdspartnere. Det er et godt udgangspunkt at møde de omstillinger, der er på vej, og som vi skal forholde os til. Omstillingerne vil

komme gradvist de kommende år, og det er mit håb, at vi – og det gælder både på de enkelte institutioner og i Landsforeningen – er i stand til at komme foran omstillingerne for dermed at påvirke i hvilken retning det går. Netop for at være med i processen til gavn for de mennesker, vi er der for. Og så ikke mindst at være et bolværk mod for rigide løsninger, der ikke har andet formål end at spare penge.

Udfordringerne ligger i den skarpe fokus på at flytte beboerne så hurtigt som muligt til egen bolig. Udover de problemer det giver med en ordentlig og tilstrækkelig opfølgning og efterforsorg, giver det en belægningsmæssig udfordring på institutionerne. Vi må se i øjnene, at der kan opstå problemer med meget svingende belægning.

Et andet fokus er beskæftigelsesindsatsen, som vi har løst forskelligt på institutionerne, og det skal vi naturligvis blive ved med. Men vi må prøve at finde nye og andre veje i tillæg til de indsatser, vi har i dag, for at tiltrække flere af de borgere, der har brug for et løft beskæftigelsesmæssigt. I den forbindelse er det godt vi er en landsforening af en række slagkraftige institutioner, der også har muskler til at prøve nye koncepter af og kan gøre det uafhængigt af de bindinger vi har overfor det offentlige, fx i Socialtilsynet.

Endelig vil jeg nævne de geografiske placeringer af institutionerne. De er lagt udenfor byerne. Det var der god mening i for hundrede år siden, og det er der sådan set stadigvæk mening i. Men jeg tror, vi skal udnytte den goodwill vi har lokalt til at brede os ud – og ikke mindst tænke i de større byer der ligger tæt på, og hvor der er væsentlige opgaver, som vi bør løfte, og som ikke bliver løftet i dag. Det gælder opgaver af social-, beskæftigelsesmæssig- og sundhedsmæssig karakter.

Arbejde Adler er nok en gammel forening, men med et godt fundament og gode ideer til at virke i nutiden – og fremtiden.

PERSONLIGHEDSFORSTYRRELSER OG MISBRUG

Bedre forståelse for personlighedsforstyrrelser og dialog er vejen frem til at hjælpe mennesker ud af misbrug

Undersøgelser har vist, at afhængighed er væsentligt mere udbredt blandt mennesker med personlighedsforstyrrelser. Samtidig er deres misbrug et udtryk for, at de ikke har lært at trykke på deres dopaminknap på en sund og konstruktiv måde. De evner simpelthen ikke længere selv at finde glæde. Et liv med mange nederlag og manglende tillæring af sociale færdigheder er ofte vejen, som førte dem ud i misbruget. For at kunne hjælpe dem, er det vigtigt at forstå dem som menneske og få indsigt i deres personlighed.

Men hvad er personlighed? Irene Oestrich forklarer det som menneskets centrale karakteristika, der kommer til udtryk i forskellige sammenhænge og under forskellige omstændigheder. Der er altid tale om et mønster, og for folk med misbrug er mønstret bl.a. at narre alt og alle for at kunne bibeholde misbruget. For behandlere af misbrugspatienter handler det derfor om at bryde dette mønster ved bl.a. at tale med personen om, hvad han/hun tænker om sig selv.

Vi tænker 70.000 tanker om dagen. 2000 af de tanker er gentagelser. Hvis disse er negative tanker, er det forståeligt, at det nedbryder personen. Det skal siges, at alle mennesker kan have

negative tanker om sig selv eller andre. Det er helt naturligt. Men hvis en eller flere destruktive tankefælder er til stede, så går det galt. Disse tankefælder kan eksempelvis være: "Alt eller intet" (hvis det ikke er perfekt, er det total fiasko),

"negativt mentalt filter" (negative detaljer står frem, men positive forsvinder) eller "mærkning" (du har bare taget fejl, men kalder dig selv taber, idiot, uduelig...). Fagfolk kan hjælpe med at forstå disse tanker via dialog.

Vi har alle en vigtig opgave her i livet: At gå efter det som er gavnligt for os, og som vi har brug for, og samtidig undgå det, der er skadeligt for os. Vi mennesker har altid arbejdet på at undgå smertefulde følelser. For meget smerte - typisk i form af en lang række af nederlag - giver vanskeligheder så som misbrug.

Nederlagsfølelsen er styrende i næsten alle personlighedsforstyrrelser, og det er rigtigt svært at sætte grænser for folk med psykiske problemer. Særligt angsten for at miste er styrende, når de forsøger at sætte grænser. I misbrugsbehandling af mennesker med personlighedsforstyrrelser er det derfor vigtigt at hjælpe klienterne med at lære at sætte grænser og træne tanker og tankemønstre. Det drejer sig om at klarlægge et mønster og finde ud af, hvad der trigger personlighedsforstyrrelsen. Der er ingen kur, men det er muligt at hjælpe mennesker med deres adfærd og give dem redskaber til en opbyggende adfærd i stedet for en nedbrydende.

Det er svært at forstå afhængighed af rusmidler, for den der ikke har prøvet det selv. De kræfter personen er oppe i mod er så store, at han/hun ikke kan stå alene med det. I behandlingen er der fokus på at forklare klienten, at man ikke kan "gøre for det", men at man godt "kan gøre noget ved det". Afhængighed og trang er vilkår, som ligger uden for viljens kraft. Så selvom personerne har opdaget, at deres symptomer bliver meget værre af deres misbrug, falder de alligevel tilbage i deres misbrug. De er i konflikt med sig selv og har ikke lært den sociale adfærd til at styre dette behov. De har simpelthen glemt, hvordan man selv trykker på dopamin-knappen. Til gengæld har vi mennesker indflydelse på vores egen adfærd. Og vi kan lære, hvordan vi finder andre måder at tænke og handle på.

SÅRBARHED, ULIGHED I SUNDHED OG PATIENTFORSTÅELSE

Manglende social kapital gør nogle patienter sårbare i behandlingssystemet. Forstår vi sårbarheden, giver det os kompetencer til at hjælpe og komme med løsninger

Hvad er social kapital, og hvorfor går det galt, når den mangler? Dette er omdrejningspunktet for Morten Sodemanns oplæg om ulighed i behandlingssystemet. Borgere med social kapital er ofte økonomisk velstillede, veluddannede og har et godt og stærkt socialt netværk. Gennem livet har de lært, hvordan man sprogligt og adfærdsmæssigt skal klare sig godt i samfundet, evt. ved at trække på sine netværksressourcer. Derfor er de gode til at få deres behov hørt og imødekommet i sundhedsvæsnet. Mennesker med begrænset social kapital har derimod ofte ingen eller kun kort uddannelse samt et lille eller intet netværk. De har derfor kun opnået begrænset erfaring med, hvordan de skal tale deres sag eller få deres ønsker hørt, og det kommer dem til skade i kontakten med sundhedsvæsnet og i samfundet generelt.

Som patient befinder man sig i en sårbar situation og frygten for at blive skældt ud fylder hos mange patienter, hvilket kan afholde dem fra at bede om at få dækket deres behov. De kan føle sig til besvær - som et problem, personalet helst så ikke var der. Men patienter med social kapital står stærkere i behandlingssystemet. Blandt andet er støtten fra de pårørende afgørende. De patienter, der står alene, mangler den støtte, og de oplever, at ingen træder ind i stedet. Det resulterer i, at nogle patienter/klienter får en dårligere hjælp/behandling end andre. Hvis man ikke beder, om det man har behov for, får man en "standard minimum" behandling.

Ulighed i sundheden er en ophobning af faktorer gennem livet for den enkelte, og er ofte styret af den sociale arv. Jo kortere tid, man har gået i skole, jo oftere havner man i kassen med mange ikke-forståede eller negligerede sygdomssymptomer. For eksempel savner mange kortuddannede patienter de kommunikative redskaber,

der skal til for at kunne forklare sig overfor lægen. Og at kunne formidle noget alvorligt og forhandle sine egne rettigheder igennem er vigtigt i et sygdomsforløb.

Desværre har vi opbygget et sundhedssystem, som har svært ved at forstå de svage patienter og deres livssituation. Det betyder, at vi i sundssystemet og samfundet generelt ikke tilbyder løsninger og tilbud, som kan anvendes lige godt af alle. En bedre forståelse af sårbarhed og ulighed vil imidlertid kunne give os flere kompetencer til at hjælpe alle. Men vi skal turde "åbne skabet med ophobede problemer".

Et godt udgangspunkt er at holde op at stille krav om, at patienten skal være "i orden" (f.eks. have lært dansk eller at en psykisk lidelse skal være helbredt), inden anden behandling kan iværksættes. For den type krav skaber unødvendig ulighed. Der er også behov for at forstå, hvordan dårlig økonomi kan forhindre kontanthjælpsmodtagere i at møde op til behandling. Frem for alt er det vigtigt at lade patienterne komme til orde i bredest mulige forstand. Narrative metoder, hvor patienter opfordres til at skrive deres historie ned, har for eksempel vist sig at være et godt redskab. Det handler også om at forstå, at mennesker med mange og store problemer skal have hjælp til at tage toppen af problembjerget, så de nemmere selv kan komme videre med at løse andre af livets udfordringer.

ET PORTRÆT AF KLASSESAMFUNDET 2.0

Danmark er et højtillidssamfund, hvor vi er vant til at møde mennesker fra andre sociale lag. Et mere klassesdelt Danmark kan ende med at påvirke vores velfærdssamfund

Lars Olsen tegner i sit oplæg et samfundsportræt af Danmark, som viser tre overordnet tendenser: Det øvre lag er blevet rigere og større, der er en stigende utryghed i samfundet, og der er sket en ændring i den sociale geografi. Konklusionen er, at Danmark i de senere år er blevet et mere klassesdelt samfund - økonomisk og geografisk.

Udviklingen de seneste år har vist, at de rigeste fem procent i vores samfund er blevet markant rigere. Deres andel af bruttonationalindkomsten er steget fra 16 til 22 %. Det skyldes bl.a. gevinster på aktier og boliger. En anden forklaring findes i erhvervsudviklingen. Flere og flere bliver ansat inden for meget velbetalte brancher som f.eks. bankverdenen eller i konsulent- og kommunikationsjob. Der er opstået en skævvridning af lønningerne.

Når de øvre lag i vores samfund bliver flere og rigere, resulterer det i, at en større befolkningsgruppe lever bedre end de fleste. Samtidig lægger det pres på boligmarkedet. De rigeste befolkningsgrupper bosætter sig typisk i hovedstadsområdet og Århus, hvor priserne stiger som konsekvens af efterspørgslen.

Sideløbende er utrygheden i samfundet steget. Trygfonden har lavet undersøgelser, der viser, at 20 % af de voksne danskere føler sig utrygge – f.eks. de mennesker, som lever på kanten af arbejdsmarkedet. Dette er en gruppe, som desværre er vokset gennem årene, blandt andet fordi vi har fået et mere barsk arbejdsmarked og på grund af indvandring af store grupper med kort uddannelse og sproglige barrierer.

Den tredje store ændring er sket inden for den sociale geografi. Der er opstået en sociogeografisk skævhed i Danmark i forbindelse med, at overklassen har bosat sig østpå, primært i hovedstadsområdet, mens de lavere klasser er flyttet vestpå, og de ufaglærte jobs er flyttet til provinsen. I 1987 var arbejderklassen fordelt over hele Danmark men med stor koncentration i København. I dag bor arbejderklassen langt fra de store byer – med få undtagelsesvise grupperinger på Vestegnen.

Denne skævvridning af landet er problematisk. Børnene af de højere sociale klasser vokser op i enklaver og får et skævt billede af samfundet og samtidig mister hovedstadens beslutningstagere fornemmelsen for resten af landet. Lars Olsen henviser i den forbindelse til formålet med folkeskolen. Målet var at skabe et samfund med bred forståelse for forskellige samfundslag. Det var et bevidst valg i den danske velfærdsmode. Folkeskolen var et vigtigt mødested, og er det stadig, men der er ved at komme en opdeling efter sociale forhold, som ikke er heldig. Vi skal passe på med at udvikle et samfund, hvor vi lukker os om os selv, og kun møder og forstår dem, der ligner os selv.

AKTUELLE PROBLEMER VEDR. RETSSIKKERHED FOR SOCIALT UDSATTE

Udsatte borgere er typisk mere afhængige af det offentlige system. Desværre betyder denne afhængighed, at de borgere oftere får krænket deres retssikkerhed.

Et af den juridiske tænketank Justitias fokusområder er retssikkerheden for socialt udsatte. Justitia identificerer typisk fire retssikkerhedsmæssige problemer forbundet med socialt udsatte borgere, som har betydning for disse menneskers livskvalitet og fremtidsmuligheder.

Problem 1: Kommunerne træffer mange forkerte og mangelfulde afgørelser i forbindelse med borgernes sagsbehandling. Føler en borger sig uretmæssigt behandlet kan han/hun anke sagen til Ankestyrelsen. Det har vist sig, at omkring en tredjedel af alle de sager, der ender hos Ankestyrelsen er behæftet med fejl eller mangelfuld sagsbehandling. I disse ankesager bliver kommunen bedt om at gennemgå sagen igen. Klageprocessen er imidlertid langsommelig og krævende. Hvis sagen ender med at køre frem og tilbage mellem kommunen og Ankestyrelsen, kan det tage årevis. Der er ofte et ulige styrkeforhold mellem kommunen og borger. Derfor hænder det, at borgere ender med at flytte til en ny kommune for at få en ny sagsbehandler og sagsgang.

Problem 2: Regelkompleksitet. Den socialretlige lovgivning er kompleks og ændres hyppigt. Det fører til øget risiko for fejl, og samtidig får kommunen sværere ved at vejlede borgerne, som ellers er deres pligt. Borgerne skal i princippet selv kunne slå svarene op i lovgivningen. I virkeligheden er det en vanskelig proces at orientere sig om sine rettigheder.

Problem 3: Grænsesøgende afgørelser. Afslag på ansøgninger om ydelser bærer nogle gange præg af, at en kommune ønsker kende grænsen for, hvornår det er lovligt at nægte at tildele konkrete ydelser, dvs. at de bevidst går til grænsen for, hvor lidt en borgers behov kan imødekommes. Når kommunen trækker sagen ud i

langdrag, betyder det, at borgerne ikke får den økonomiske eller konkrete hjælp, de har ret til, i den periode sagsbehandlingen varer. Dette er i sig selv et problem, da kun økonomiske ydelser kan gives med tilbagevirkende kraft, efter en lang sagsbehandlingstid eller hvis en ankesag vindes af borgeren. Er der tale om fysisk hjælp eller konkret støtte (for eksempel et hjælpemiddel eller transport), kan dette ikke gives med tilbagevirkende kraft. Dermed går ydelsen tabt for den periode sagsbehandlingen varede.

Problem 4: Ifølge Grundloven og Den Europæiske Menneskerettighedskonvention har alle lige adgang til domstolene. Alle har imidlertid ikke de samme personlige og økonomiske ressourcer til at gøre deres ret gældende. Selvom der er oprettet forskellige gratis tilbud om juridisk rådgivning samt mulighed for at søge økonomisk støtte til at gennemføre en retssag, er den danske retshjælpsmodel alligevel forbundet med en række barrierer - specielt for socialt udsatte. Blandt andet fordi adgangen til hjælp er forbundet med en del begrænsninger i form af mangel på retshjælpskontorer uden for de fire største byer. Denne ulige adgang til domstolene skaber i sidste instans ulighed i vores retssystem.

Arbejde Adler ser nye opgaver – og er klar til at tage dem

I forbindelse med temadagene afholdt Landsforeningen Arbejde Adler et bestyrelsesseminar med deltagere fra landsbestyrelsen og fra institutionerne. Formålet var blandt andet at drøfte fremtidige opgaver, som Arbejde Adler bør tage op eller involvere sig i på anden måde.

Udgangspunktet for overvejelser om nye tiltag er altid det værdisæt, som Arbejde Adler er funderet på, og som er illustreret med ordene værdighed, selvrespekt og næstekærlighed. Men det er klart, at den måde formålet opfyldes på ikke er det samme i dag som ved stiftelsen for 110 år siden, selvom det er tankevækkende, at mange af hovedproblemstillingerne er de samme: Hjemløshed, fattigdom og ulighed. Et væsentligt nyt hovedområde er kommet til, det er mennesker med psykiske problemer – herunder misbrug. Derfor ligger de psykiske problemstillinger i dag tværgående i stort set alt, hvad vi beskæftiger os med.

Sammenhæng og helhed er nøgleord i det arbejde, vi udfører indenfor de rammer vi har mulighed for, men vi savner i høj grad sammenhæng og helhed for vore beboere og andre borgere, vi beskæftiger os med. Overgangene i velfærdssystemet

er vanskelige og medfører mange tab af muligheder, forsinkelser på de rigtige forløb og mange unødvendige lidelser og bekymringer. Vi vil prioritere fokus på denne problemstilling alle steder, hvor vi arbejder og også gøre en politisk indsats for at påvirke til mere helhed i systemerne.

For Arbejde Adler spiller beskæftigelse en vigtig rolle, fordi vi ved, at alle ønsker at arbejde og alle kan arbejde, hvis vi blot er dygtige nok til at finde det arbejde og den måde, hvor selv svage og sårbare mennesker kan bidrage til fællesskabet. Beskæftigelse er stadigvæk centralt på vore forsorgshjem, og vi er ved at udbygge med nye projekter udenfor forsorgshjemmene efter en socialøkonomisk model.

Hjemløse og andre udsatte mennesker har et hårdt liv. Dette gælder også, når sygdomme rammer og svækkelsen helbredsmæssigt gradvis stiller større krav til pleje og omsorg. Derfor tænker vi i plejelignende boliger med støtte og ofte massiv støtte, der kan give ro og værdighed i en alderdom, der ofte indtræffer 10 til 20 år førend for gennemsnits danskeren. I den forbindelse arbejdes også konkret på etablering af små palliative enheder til den sidste livsfase – egentlige hospice for udsatte mennesker.

Godrumgruppen

www.godrumgruppen.dk

Forsorgshjemmet Godrum ved Silkeborg /
Botilbuddet Landlyst ved Godrum /
Botræningstilbuddet Lysbro i Silkeborg

Forsorgshjemmet Dalhoffsminde

www.dalhoffsminde.dk

Dalhoffsminde i Hoptrup ved Haderslev /
Hoptrup Hytteby

Forsorgshjemmet Roskildehjemmet

www.roskildehjemmet.dk

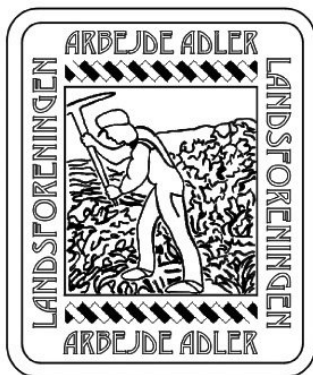
Arbejde Adlers Hus

www.arbejdeadlershus.dk

Arbejde Adlers Aflastning i København

Glim Refugium

www.glim-refugium.dk

LANDSFORENINGEN ARBEJDE ADLER / AMAGERBROGADE 37 / 2300 KØBENHAVN S

WWW.ARBEJDEADLER.DK

Avis udgivet december 2021. Redaktion: Dorte S. Andersen, Vibeke Rasmussen og Torben Larsen